

ग्रामपंचायतींकडून केलेल्या/करण्यात येत
असलेल्या कामांबाबतची माहिती जनतेला व
लाभार्थींना होण्यासाठी कामाचे फलक
लावण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: चौविआ-२०१६/प्र.क्र. १३७/ वित्त-४.
बांधकाम भवन, पहिला मजला,
२५, मर्झबान रोड, मुंबई- ४०० ००९
तारीख: २१ सप्टेंबर, २०१६.

वाचा -

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्राम विकास विभाग, क्र.जीपीडीपी- २०१५/प्र.क्र.३८/पं.रा.६,
दि.४ नोव्हेंबर, २०१५.
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.चौविआ-२०१५/ प्र.क्र.२६/
वित्त-४, दि. २१ डिसेंबर, २०१५.
- ३) केंद्र शासनाच्या पंचायत राज मंत्रालयाचे पत्र क्र. एन- ११०११ (iii)/१/२०१६- एफडी,
दि. २० जून, २०१६.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.चौविआ-२०१६/ प्र.क्र.१४४/
वित्त-४, दि. ३१ ऑगस्ट, २०१६.

प्रस्तावना -

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार “आमचं गांव,
आमचा विकास” या उपक्रमांतर्गत ग्रामपंचायत विकास आराखडा तयार करून त्यानुसार अंमलबजावणी करावयाची आहे. याबाबतच्या सविस्तर सूचना संदर्भाधीन क्र.१ येथील दि.४/११/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार ग्रामपंचायतीस चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत तसेच इतर स्रोतातून प्राप्त होणा-या सर्व प्रकारच्या निधींची सांगड घालून ग्राम स्तरावर गावाच्या गरजा/निकड व प्राधान्यक्रमानुसार लोकसहभागातून ग्रामपंचायत विकास आराखडा तयार करून त्यानुसार उपक्रमांचे नियोजन व अंमलबजावणी करावयाची आहे.

चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या बळकटीकरणासाठी जनरल बेसिक ग्रॅंट व परफॉर्मन्स ग्रॅंटच्या स्वरूपात मोठ्या प्रमाणात ग्रामपंचायतींना अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. वरीलप्रमाणे ग्रामपंचायत विकास आराखडा तयार करताना ग्रामपंचायतींनी विचारात घ्यावयाच्या एकत्रित निधीमध्ये चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत मिळणा-या निधीचाही अंतर्भाव असणार आहे. तरी, वरीलप्रमाणे निधीची सांगड घालून त्याचा योग्यप्रकारे वापर होऊन ग्रामपंचायतीचे बळकटीकरण व गाव विकासाचे उद्दिष्ट साध्य होण्यासाठी, त्यावर सामाजिक नियंत्रण रहाणे आवश्यक आहे. यासंदर्भात केंद्राच्या निर्देशानुसार ग्रामपंचायतींना वितरित निधीतून ग्रामपंचायतींनी केलेली कामे व त्यावर केलेल्या खर्चाबाबत पारदर्शकता ठेवण्याच्या दृष्टीने सदर माहिती जनतेला ज्ञात होण्यासाठी पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

शासन परिपत्रक -

ग्रामीण पातळीवर केंद्र व राज्य शासनाच्या विविध विकास योजनांचे लाभार्थी हे अंतिमत: गावातील ग्रामस्थ असतात. त्यामुळे गाव विकासाच्या योजनेच्या/निधीच्या परिणामकारक अंमलबजावणीसाठी जनतेचा सक्रिय सहभाग व सामाजिक नियंत्रण असणे गरजेचे आहे.

२. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत सन २०१५-१६ या पहिल्या आर्थिक वर्षाच्या बेसिक ग्रॅंटच्या वितरित निधीतून ग्रामपंचायतींनी हाती घ्यावयाच्या बाबी, कामे घेण्यासाठी अनुसरावयाची कार्यप्रणाली तसेच, निधी खर्च करताना पालन करावयाची मार्गदर्शक तत्वे याबाबतच्या सूचना ग्राम विकास विभागाने संदर्भाधीन दि.२१/१२/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केल्या आहेत. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षापासून प्राप्त होणा-या बेसिक ग्रॅंट व परफॉर्मन्स ग्रॅंटच्या निधीमधून “आमचं गांव, आमचा विकास” या उपक्रमांतर्गत शासनाच्या सूचनांप्रमाणे ग्रामपंचायत विकास आराखडा तयार करून त्यानुसार कामांची/कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करावयाची आहे. त्यामध्ये चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत वितरित निधीचा वापर ग्रामपंचायतींनी मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, १९५८ द्वारे त्यांच्याकडे सोपविण्यात आलेल्या मूलभूत सेवा नियमितपणे व प्रभावीपणे देण्यासाठी करावयाचा आहे.

३. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोगांतर्गत वितरित निधीतून ज्या बाबी/योजना/कार्यक्रम हाती घेण्यात आले असतील, त्याचे दर्शक फलक संबंधित बाबी/योजना/कामाच्या ठिकाणी ठळकपणे दिसतील, असे लावावेत.

४. चौदाव्या केंद्रिय वित्त आयोग तसेच इतर ऋतातून ग्रामपंचायतींना आर्थिक वर्षात प्राप्त झालेल्या निधीमधून ग्रामपंचायतींकडून करण्यात आलेली कामे/कार्यक्रम, काम पूर्ण करण्यासाठी लागलेला कालावधी, कामावर करण्यात आलेला खर्च यासंबंधीची सर्व माहिती जनतेला/लाभार्थींना उपलब्ध होण्यासाठी त्याच्या आर्थिक व भौतिक माहितीचे फलक ग्रामपंचायतीमध्ये मध्यवर्ती ठिकाणी व सहज दिसतील, अशाप्रकारे लावण्यात यावेत. याबाबतच्या केंद्राकडून प्राप्त झालेला माहिती फलकाचा नमुना व तपशील सोबत परिशिष्ट- अ मध्ये देण्यात आला आहे.

५. उपरोक्तप्रमाणे लावावयाच्या फलकांसाठी होणारा खर्च ग्रामपंचायतींनी, संबंधित योजनेअंतर्गत त्या-त्या आर्थिक वर्षात संबंधित ग्रामपंचायतींकडे उपलब्ध असलेल्या निधीतून भागविण्यात यावा.

६. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी ह्या शासन परिपत्रकाच्या प्रती सर्व जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती/ग्रामपंचायत स्तरावरील अधिका-यांना तात्काळ उपलब्ध करून घ्याव्यात.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईट (www.maharashtra.gov.in) उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्र. २०१६०९२११७३४२६०३२० असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

उत्तम कावडे
उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १)मा. राज्यपालांचे सचिव,
- २)मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
- ३)मा. मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव,
- ४)मा. राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव,
- ५)सर्व जिल्हा परिषदांचे मा. अध्यक्ष,
- ६)सर्व मा. विधानसभा व विधान परिषद सदस्य,
- ७)मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई,
- ८)महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा), मुंबई (पाच जादा प्रतींसह),
- ९)महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा), नागपूर (पाच जादा प्रतींसह),

- १०) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) सचिव (ग्रा.वि. व पं.रा.) यांचे स्वीय सहायक,
- १२) सर्व विभागीय आयुक्त (महसूल), विभागीय आयुक्त कार्यालय (सर्व)
- १३) सर्व सह/उप सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
- १४) सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- १५) संचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा), पुणे,
- १६) संचालक, स्थानिक निधी लेखा, महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई,
- १७) मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १८) सर्व महसूल विभागाचे उप आयुक्त (विकास),
- १९) सर्व जिल्हा परिषदांचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत),
- २०) गट विकास अधिकारी (सर्व) (संबंधित जिल्हा परिषदांच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या मार्फत)
- २१) वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थोपाय/वित्त आयोग कक्ष)
- २२) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग (सर्व कार्यासने)
- २३) निवड नस्ती (वित्त-४)

परिशिष्ट "अ"

लोखंडी चौकट असलेला स्टील किवा अल्युमिनिअमचा धातूचा योग्य आकाराचा (५ फूट X ४ फूट) फलक ग्रामपंचायतीमध्ये दर्शनी भागावर बसविणे
(APPROPRIATE SIZE (5Ft x 4Ft) PAINTED BOARD ON STEEL/ALUMINIUM SHEET WITH IRON FRAME LOCATED AT CENTRAL JUNCTION IN GRAM PANCHAYAT)

(YELLOW BACKGROUND AND RED LETTERS)

ग्राम पंचायतीने हाती घेतलेल्या कामांचा/ कार्यक्रमाचा तपशील दर्शविणारा नमुना

गावाचे नाव :

ग्रामपंचायत :

गट :

आर्थिक वर्ष :

अ.क्र	कामाचे / कार्यक्रमाचे नाव	योजनेचे नाव (निधीची सांगड असल्यास त्याचा तपशील)	काम सुरु झाल्याचा दिनांक	काम पूर्ण झाल्याचा दिनांक	कामावर झालेला खर्च/ मुल्यांकन (रुपये)